

Letectvo u nás a v cizině.

M—k:

Cvičení v obraně proti letadlům v různých státech.

V „Rivista Aeronautica“, roč. 1932, čís. 10, pojednává Dr. Giorgio Landi velmi obsírně o obraně proti letadlům. K podpoře svých názorů uvádí zajímavá data o cvičeních obrany proti letadlům, jež byla konána v posledních letech ve Francii a v Anglii. Uvádíme jeho obsírný obsah, který se začíná tímto citátem:

„Jsem odpůrcem obrany proti letadlům, pokud nejde o prostředky letecké armády, poněvadž jsem důvodně přesvědčen, že vede jen ke zklamání; nemůže dosáhnouti svého účelu, když je k obraně ve vzduchu třeba mnohem více prostředků, než k útoku. — Gen. Douhet.“

Během posledních měsíců se konala ve Francii, v Anglii a v Itálii důležitá cvičení obrany proti leteckým útokům. Je užitečné shrnout jejich výsledky, tím spíše, že vedou k stejným závěrům.

I.

Letecko-námořní útok na Toulon. (Duben-květen 1931.)

Zdá se, že hlavním účelem manévřů, konaných minulého roku v okolí Toulonu bylo studium pravděpodobnosti úspěchu kombinovaných leteckých a námořních útoků na pobřeží silně chráněné pohyblivými prvky, které jsou pokládány za schopné vítězného odporu.

Soupeřící strany byly od sebe odděleny tokem Rhonu; útočící strana modrá byla rozložena na pobřeží Languedoc, obsahovala námořní síly I. eskadry, soustředěné v zálivu Aigues Mortes, mateřskou letadlovou loď „Béarn“, dále II. bombardovací brigádu, skládající se z dvou pluků, jednoho denního a jednoho nočního a jednu stíhací perut. Strana červená byla rozložena na pobřeží Provence a disponovala kromě pevných obranných prostředků námořních a leteckých také flotilami torpedovek a jiným obranným loďstvem 3. námořní oblasti a dále obrannými jednotkami leteckými, umístěnými v základnách Berre, Hyères a St. Raphael, a jednou perutí 2. stíhacího pluku: celkem měla 90 letounů.

Strana modrá vědouc, že červené námořní síly byly jinde, rozhodla se útočiti v noci i ve dne kombinovanými akcemi námořními a leteckými jednak na prostor Toulon, jednak na jiná důležitá místa pobřeží.

Po předběžném cvičení konaném v noci na 30. dubna uskutečnil se útok dne 2. května. Mezi 4. a 7. hodinou ranní pronikly modré letecké síly, rozdělené ve dvě skupiny, nad Toulon od moře a z pevniny; za tři hodiny bylo provedeno na přístav, město a pevnosti více než třicet útoků bombardovacími velkoletouny „Lioré-Olivier“ a letouny střední únosnosti „Bréguet“; v celku asi 150 letouny.

Současné bylo námořními silami bombardováno pobřeží v šířce Grande Raide, zatím co letouny mateřské lodi „Béarn“ vzlétly k zničení střediska Istres, zvítězivše nad obrannými letkami střediska Berre.

Ale hned poté nemohla býti zamýšlená akce denní provedena pro nepříznivou povětrnost; byla uskutečněna až ráno dne 5. května.

Útoky, prováděnému 100 letouny marně čelilo obranné letectvo z Hyères a protiletadlové dělostřelectvo z Toulonu. Mezi 6. a 8. hodinou byl zasažen na plno Toulon, rejda a okolí; letouny pak, dosáhnuvše účelu, t. j. zničení města a arsenálu, obrátily se na východ a na jih k splnění vedlejších akcí proti základně říditelných vzduchodlů v Quers-Pierrefeu a proti leteckým základnám v Hyères a St. Raphaël.

Ačkoliv tyto manévry nemohly býti v předvídaném rozsahu vykonány pro nepříznivou povětrnost, bylo jimi přece jasně prokázáno, že by se pevnost nemohla účinně brániti přes četné prostředky, kterými obrana disponovala přes dokonalé spojení — uskutečněné z větší části radiotelegraficky — a přes mocné reflektory, kterých použilo námořnictvo způsobem bezvadným.

Pro neodvratnou sílu okolností byla obrana podrobena různým překvapením a odpor byl naprosto nerovný.

Nadřazená velitelství manévřů a sám ministr letectví, přítomný při nejdůležitější fázi, musili prohlásit, že i tentokráte, právě tak jako při pokusech předcházejících, ofensivní kapacita letounů měla převahu nad prostředky obrannými.

II.

Letecké manévry u Nancy v srpnu 1931.

Mezi 26. a 29. srpnem minulého roku se konala u Nancy důležitá cvičení v obraně proti letadlům. Nebylo tu proti sobě dvojce letectvo, nýbrž byly provedeny letecké útoky hlavně za tím účelem, aby se vyzkoušela činnost pozemní obrany a proti-letadlová ochrana.

Šlo tu vlastně o zjištění praktické působnosti opatření, použitých při obraně města, železničních uzlů, průmyslových podniků v údolí řeky Meurth mezi Lunéville a Pompey a vojenského tábora v Essey proti útokům, které by mohly vycházeti z koridoru u Saarbumbu. Mělo se vyzkoušet spojení mezi hláskami a velitelstvím obrany proti letadlům, měla se zjistit účinnost opatření pro zatemnění a poplach vzhledem na obyvatelstvo a konečně vyzkoušet možnost zastření důležitého pásma (oceláren v Pompey u Frouardu) pomocí umělých mraků.

Útočník disponoval bombardovacími letkami nočními a denními a letkami zvědnými, které mu dodaly pluky z Met a Nancy.

Obrana byla studována do podrobnosti a disponovala těmito prvky:

zvědnou letkou;

protiletadlovými bateriemi polostabilními a mobilními;

světlometry;

místními bateriemi kulometů a světlometů z tábora Essey;

kulometnými jednotkami dělostřelectva a pěchoty;

10 ochrannými upoutanými balony;

1 vzducholodi.

Po několika předběžných cvičeních bylo dne 27. ráno za přítomnosti maršála Pétaína provedeno zastření dílen v Pompey umělou mlhou. Výsledek byl prostřední, jednak proto, že velký počet vojáků, nutných k zapálení 420 zkoušených tub, nemohl provést úkol současně, jednak pro množství drahocenného materiálu, který byl pro ten účel nutný a konečně pro krátkost získaného zastření, která nepřesahovala ½ hodiny.

Dne 27. odpoledne a večer bylo útočníkem provedeno několik zvědných letů k zjištění cílů pro bombardování a vykonáno několik částečných náletů, během kterých shazovány letáky, obsahující poučení pro obyvatelstvo.

Večer dne 28. byla uvedena v činnost opatření k zamýšlenému zatemnění.

Během dne pokračovaly zvědné lety útočníka, zatím co letka obrany prováděla hlídkování a střežení. Při nastávajícím soumraku se použilo zatemňovacích opatření a v noci za svitu měsíce byly provedeny dva útoky přes to, že se zvedl silný vítr. Po prvním poplachu, během kterého byla zjištěna nedostatečnost signálů sirénami a zvony zvláště za větrné noci, zachytily světlometry osamocený bombardovací letoun, ale v téže době bylo nutno stáhnouti ochranné balony, jimž hrozilo utržení větrem. Od toho okamžiku prováděli útočníci útoky na cíle ojedinělými letouny, po dvou nebo v rojích, zprvu s výše 3000 m a pak postupně s výškou menších. Většina letounů byla sice zachycena světlometry, avšak jenom na velmi krátkou dobu, která byla uznána za nedostačující k zahájení palby. Protože byla měsíčná noc, byla účinnost i největších světlometů velmi malá, zvláště ve výškách nad 4000 m.

Dne 29. byly provedeny dva denní útoky. Jeden dopoledne, druhý odpoledne, oba za krásného slunného počasí a při silném větru. Bombardovací letouny přelétávaly v skupinách město, údolí a tábor v Essey v různých výškách mezi 2500 a 4000 m.

Během nočních a denních útoků byla v městě konána cvičení v první pomoci při napodobení nehod; ukázala se všeobecně pro eventuální nutnost nepřiměřenými. Zdá se jasně, že pomocné organizace (záchranné sbory) nebudou moci při skutečném bombardování snad ani dospět k zasaženému místu přes veškerou horlivost, projevovanou všemi: hasiči, policií, skauty, ošetřovateli nemocných atd. Také pokud se týká úkrytů pro obyvatelstvo, jasně vysvitá, že nebude možno je opatřit, ježto dosavadní úkryty neodpovídají svou velikostí potřebě a také nejsou dosti odolné proti velkým pumám. Obyvatelstvo bylo toho názoru, že by ve skutečnosti bylo nuceno rozptýlit se po okolí. Byla zjištěna naprostá nutnost, aby všechny obranné a pomocné organizace pracovaly dokonale a v celém rozsahu již za hodinu po vyhlášení nepřátelství, aby spojení tvořilo permanentní síť, solidní a zabezpečenou a aby přístroje na výrobu umělé mlhy byly řízeny na dálku elektricky.

Pokud se týká těchto mlhových clon, bylo konstatováno, že mohou zastírat jen krátkou dobu pásma určitého rozsahu, a bylo také zjištěno, že při dnešním pokroku v orientaci v topografickém zjišťování místa je jejich účinnost velmi relativní: na nejvýše mohou v příznivém případě učiniti bombardování malých cílů méně přesným.

Dělostřelectvo nefungovalo v nutných organických jednotkách, nemohouc dosáhnouti oné ideální dokonalosti v spojení, jaké je teoreticky zapotřebí.

Pokud jde o ochranné balony, jejich účinnost je pochybná a za větrného počasí žádná.

Z toho plyne, že i když jsou podmínky pro Nancy obzvláště příznivé, neboť je středem opevněného pásma a nemá velkou rozlohu (120.000 obyvatel), je jeho noční a denní protiletadlová obrana všeobecně problematická. Cvičení ukázala, že cíle byly bombardovány dokonale jak ve dne, tak i v noci, a to přes četné a nejmodernější prostředky, jimiž obrana disponovala.

III.

Anglické letecké manévry v r. 1932.

Britská cvičení konaná mezi 18. a 21. července t. r., měla hlavně za účel vyzkoušení protiletadlovou obranu jihozápadní Anglie na ochranu Londýna. Obrana neměla sahati k pozemním organizacím a jejím základem mělo býti výhradně stíhací letectvo; byly proti sobě postaveny dvě strany: stíhači proti bombardovačům.

Útočníci konali nálety od pobřeží mezi Poole a Sheerness z fronty 320 km široké a směřovali na čáru Walingford, Henley, Milton, Buckingham, Coventry, dlouhou 65 km. V druhé linii disponovala obrana základnami Northolt, Upper-Heyford, dále Upavon v nížině Salisbury a Kenley na jihozápad od Londýna; úkolem obou naposled jmenovaných základů bylo, krýti obrannou čáru a sloužiti za předsunutá místa.

Předpokladem bylo, že útoky vycházejí od moře a bombardovači nesměli býti napadeni dříve, dokud nepřelétli pobřežní čáru. Pozemní systém hlásné služby byl zmenšen: obrana měla spoléhati hlavně na zprávy, dodávané hlídkami zvědného letectva, jehož služba se však ihned ukázala málo účinnou pro velkou rozlohu střeženého pásma.

V činnost byly uvedeny nejnovější stíhací letouny „Fury“, jejichž maximální rychlost činí více než 340 km/hod., což je asi o 65 km více, než mají nejrychlejší a nejmodernější bombardovací letouny „Hart“.

Složení stran a hlavní vojenské vlastnosti použitých letounů lze poznat z této tabulky:

Strana severní (obrana).

Letka	Typ letounu	Základna	Síla v HP	Rychlost km/hod.	Dostup v m	Akční radius	Výzbroj kulometry	pumy
Stíhací letectvo:								
23	Bulldog	Kenley	420	286	8900	2 h 30'	2	—
32	"	"	420	286	8900	2 h 30'	2	—
25	Fury	"	536	344	—	1 h 30'	2	—
1	"	Northolt	526	344	—	1 h 30'	2	—
19	Bulldog	"	420	286	8900	2 h 30'	2	—
41	"	"	420	286	8900	2 h 30'	2	—
3	"	Upavon	420	286	8960	2 h 30'	2	—
54	"	"	420	286	8900	2 h 30'	2	—
111	"	"	420	286	8900	2 h 30'	2	—
29	Siskin Upper	Heyford	425	246	8100	2 h	2	—
43	Fury	"	526	344	—	1 h 20'	2	—
56	Siskin	"	425	246	8100	2 h	2	—

Zvědné letectvo:

501		Milton	—	—	—	—	—	—
504								

Strana jižní (útok).

Bombard. denní:

12	Hart	Andover	526	285	6300	4 h 30'	2	245
18	"	Tangmere	526	285	6300	4 h 30'	2	245
33	"	Tangmere	526	285	6300	4 h 30'	2	245
35	Fairey III F	Hawkinge	450	240	5500	3 h	2	220
40	Gordon	Hawkinge	525	—	—	—	—	—
602	Wapiti	Hawkinge	450	214	6700	4 h	3	260
603	"	Manston	450	214	6700	4 h	3	260

Bombard. noční:

7	Virginia	Worthy Down	1000	170	2500	8 h 30'	3	800
58	"	Worthy Down	1000	170	2500	8 h 30'	3	800
9	"	Boscombe Down	1000	170	2500	8 h 30'	3	800
10	Hinaidi	Boscombe Down	920	161	4750	10 h 20'	3	680
99	"	Andover	920	161	4750	10 h 20'	3	680
502	Virginia	Manston	1000	170	2500	8 h 30'	3	800
503	Hyderabad	Tangmere ¹⁾	900	175	3700	6 h	3	900

¹⁾ Uvedená data byla vedena v přehledu, aby se různé letecké problémy konkrétně zhodnocovaly. Mluvílo se v poslední době také o stíhacích letounech, rychlosti až 400 km/hod., se 6 kulometry atd.; vše to ve skutečnosti neexistuje. Mimo to se chtělo z těchto údajů odvodit, že OPL je zajištěna právě těmito stíhacími letouny. Časy se mění. Dříve se tvrdilo, že stíhací letectvo bylo vesměs nezpůsobilé pro OPL. (přirozená věc, poněvadž může působiti, jen když je to možné), a dělaly se závěry, že jedna protiletadlová baterie je hodnotnější než jedna stíhací letka. Nyní, když se zjistilo markantně a doufejme definitivně, jaké jsou výsledky, které můžeme očeká-

Cvičení záležela především ve vyhledávání bombardovačů stíhacím letectvem a pak v četných bojích mezi těmito dvěma druhy proti sobě postaveného letectva.

Všechny útoky dosáhly bez výjimky cíle, mnohé nebyly zachyceny stíhacím letectvem vůbec; v bojích byly ztráty na obou stranách, poněkud větší u bombardovačů, a to u starých, špatně vyzbrojených letounů. Nutno si všimnouti vývoje jednotlivých akcí, které skýtají zajímavé jednotlivosti.

Večer dne 18. července zachytila jedna letka „Bulldog“ strany obranné letku „Hart“ denního bombardovacího letectva; ztraceno po jednom letounu na každé straně. Zbýlých 8 letounů letky útočnickovy dosáhlo cíle.

Jiná letka „Hart“ prolétla volně a bombardovala Coventry; při návratu byla napadena a ztratila jeden letoun. 33. letka „Hart“ a 40. letka „Gordon“ útočily současně na Coventry a Milton a vrátily se neporušený; stejné štěstí měla letka pomalých „Wapiti“, která bombardovala Wantage.

Během noci bylo zasazeno k útoku 7 nočních letek. Jedna mohla splnit svůj úkol nerušeně, ostatní se utkaly s nepřítelem buď při náletu nebo při návratu: celkem bylo sestřeleno 8 bombardovacích letounů (z nich 5 staršího typu „Virginia“) a 5 letounů stíhacích.

Dne 19. července pokračovaly denní nálety proti všem cílům s velkou intenzitou: hlásná služba se ukázala neschopnou učiniti poplach v čase potřebném k zachycení útoků. I během noci bylo provedeno několik rychlých a současných útoků, kterým mohla obrana čeliti jen zčásti.

Dne 20. útočily současně 3 letky „Hart“ na Wantage, Milton a Walingford. Jedna letka byla zaměstnána stíhači, ostatní dvě splnili svůj úkol nerušeně. 12. letka se vrátila beze ztrát; druhá byla napadena při návratu.

V bojích utrpělo bombardovací letectvo 20% ztrát a stíhací letectvo 17%.

Z nočních sedmi útoků provedených týměž počtem letek nebylo pět zachyceno. 33. letka „Hart“ se utkala po splnění svého úkolu se stíhači a ztratila jeden letoun; 602. letka „Wapiti“, která byla vyslána proti letkám obrany, aby je zadržela, ztratila 4 letouny; stíhači ztratili při této akci 3 letouny.

Dne 20. byly svedeny nové boje, v kterých stíhači, získavše lepší podmínky, mohli útočiti na bombardující letouny, obzvláště při jejich návratu z náletů, při kterých jako obyčejně byly úkoly splněny. V celku bylo považováno za sestřeleno 13 letounů bombardovacích proti 7 letounům stíhacím: všeobecně utrpělo bombardovací letectvo ztráty na letounech starých. Stíhači prohlásili přímo, že by ve skutečnosti jejich útoky byly dosti odvážné, kdyby nepřátelské letouny byly všechny vyzbrojeny kulomety umístěnými vzadu, jak je to u letounů typu „Hart“. A vskutku následujícího dne, posledního dne cvičení, došlo k boji nejzajímavějšímu: boji moderních bombardovačů proti moderním stíhačům. Tři letky „Hart“, vyslané ve skupině proti Coventry, se utkaly s letkami „Fury“ a „Siskin“.

Na každé straně bylo sestřeleno po 3 letounech, avšak napadení přes to pokračovali v letu a bombardovali Coventry 24 letouny. Při návratu byli napadeni znovu, ztratili další tři letouny a sestřelili jich rovněž tolik.

*

Jaký závěr vyplývá z těchto důležitých manévrů? Především nutno uvážiti, že předcházející manévry, při nichž hlavní myšlenkou byla vždycky obrana hlavního

vati od protiletadlového dělostřelectva, vyvstali fanatičtí příznivci domněle nepřemýšlitelného obranného letectva. I když se vezme v úvahu každé technické zdokonalení stíhacích letounů, zůstane po stránce použití zásadou třídění a rozdělení letectva obranného. Přes to uvedená data neodpovídají praktické zkušenosti v době přítomné a v nejbližší budoucnosti. Podporováním určitých thesů se nepřispěje k pokroku vědy; naopak se můžeme tázati, zdali se tím neučiní krok nazpět.

města, měly takové záporné výsledky, že mínění veřejnosti i kruhů vojenských bylo jimi velmi dotčeno. Tohoto roku chtěla protiletadlová obrana Velké Británie ukázat, že pomocí nejmodernějšího stíhacího letectva je možno „zachytiti“ letecké útoky. Ukázka, jak viděti, selhala, ale tisk pro uklidnění obyvatelstva psal opětovně, že byly-li ztráty útočnicka kalkulovány větší než ztráty obránce, nebyly by mohly trvati útoky do nekonečna.

Je jasné, že takové ujištění by mělo ve skutečnosti malou cenu.

Uvažujeme-li o těchto cvičeních, nesmíme zapomínati, že cíle útoků byly obligátní a stíhací letectvo se k obraně jich uskupilo na třech obranných liniích, ujištěno, že útočník přiletí přesně do tohoto pásma. Proto se mohlo stíhací letectvo dáti do boje se silami přibližně rovnocennými. Nebylo by však rozumné doufat, že by se ve skutečném případě objevily stejné podmínky, když útočník má volnost ve výběru cílů a směrů útoku a obránce se musí rozdělit, aby mohl čeliti nepříteli na všech místech, odkud může hrozit nenadálé nebezpečí.

Britská cvičení ukázala:

1. že stíhací letectvo i za obzvláště příznivých podmínek a s letouny, které mohou býti v přítomné době považovány za první na světě a které byly speciálně studovány pro obranu Londýna, není s to zabrániti útokům bombardovačů: obzvláště v noci se ukázaly všechny naděje v ně klamnými;

2. že moderní bombardovací letouny — jako „Hart“ — se neobávají boje ani s nejmodernějšími stíhači a že naopak jsou to ti stíhači, kteří začínají pochybovat o možnosti úspěchu svých akcí proti bombardovačům vyzbrojeným četnými a mohutnými zbraněmi.

(Příště dále.)

Major gšt. Ladislav Preininger:

Předpis o pasivní obraně proti letadlům.

(Pokračování.)

III. část. — Prováděcí opatření.

1. Všeobecné zásady.

Aby národ dosáhl aspoň minimální záruky proti leteckému překvapení, je nutno již za míru uskutečniti určitá opatření, předvídaná v plánu POPL. To je omezováno nedostatkem prostředků, zvláště finančních.

Ostatní opatření jsou prováděna, vyjma případ nepředvídaného útoku, kdyby došlo k nim automaticky, až teprve v první mobilizační den. Při politickém napětí může je vláda naříditi buď na celém státním území neb jen v některých župách.

Generální inspektor letecké obrany státního území upozorňuje vládu na potřebu vydání takového rozkazu a navrhuje také, jakého předvídaného opatření třeba použiti.

Opatření, jež třeba uskutečniti již v míru, mají za účel dáti zemi pevnou kostru, která by jí vždy dala minimum nevyhnutelné bezpečnosti. Jako pomůcku pro první potřebu uvedu některá z nejdůležitějších. Možno je seskupiti v opatření, týkající se: personálu pasivní obrany, materiálu pasivní obrany, vnitřního uspořádání obydlí, seskupení a služeb.

2. Župní opatření (personál i materiál).

Prefekt určí již v míru osoby, které budou v čele župních výkonných služeb, a tyto osoby připraví rekrutování svého potřebného personálu (služby zdravotní, nemocniční, plynové a p.).

V materiálních opatřeních je třeba především pamatovati na spojovací síť a na zřízení potřebných krytů.

3. Opatření týkající se personálu pasivní obrany v obcích.

a) Stanovení potřeby. — Starosta vypracuje pro potřebu obce přehled služeb, jež je třeba pořídit nebo na jejichž přispění nutno počítati, (jsou to: služba hlásná, spojovací, poplachová, služba zákopů a krytů, odsunová, policejní, hasičská, zdravotní a jiné služby).

Povinnosti různých služeb pasivní obrany za války:

Označení služby:	Povinnosti za války:
Hlásná a poplachová služba	Zajistiti: chod zvukových signálních přístrojů v městech; umístění hlásných hlídek; zhašení neb zastření veřejných světelných zdrojů, atd.
Zákopová a krytová služba	Zajistiti: vytyčení a vybudování zákopů a krytů; upevnění hotových již krytů, atd.
Rozptylová (dispersní) služba	Zajistiti v dohodě se službou zdravotní: vykonávání všech opatření dispersních (dopravu, ubytování, poskytování útulku uprchlíkům) atd.
Policejní služba	Zajistiti nezávisle na normální službě, vztahující se k udržení pořádku: vylepení různých veřejných vyhlášek, které mají zpravit obyvatelstvo o předpisech a oznámeních, stanovných úřady; dozor, aby se uposlechlo nařízení o veřejném nebo soukromém osvětlování; dozor nad pořádkem v krytech, zákopech, pomocných stanicích a útulcích; dozor nad cirkulací; dozor nad opuštěnými místnostmi a zničenými příbytky; střežení rozptýlených zdrojů a prostředků; poskytování útulku osobám opuštěným, zbloudilým a zachváceným panikou; dodání spojovacího personálu (běžců, cyklistů atd.), jednotlivým orgánům nebo službám obrany atd.;

Označení služby:	Povinnosti za války:
Hasičská služba	Zajistiti nezávisle na boji proti ohni; zjišťování pohrom, které by mohly leteckým útokem ve městě nastati; desinfekci zamořených místností a veřejných cest; vyprošťování veřejných cest a nemovitostí; odstraňování nevybuchlých nábojů. ¹⁾
Zdravotní služba	Zajistiti: sbírání osob raněných a otrávených plyny; první ošetření raněných a otrávených plyny; dopravu raněných a otrávených plyny mezi ochrannými stanicemi a určenými zdravotními útvary; dodávání personálu (ošetřovatelů, ošetřovatelek, lékařníků, porodních asistentek, nemobilizovaných studujících medicíny);
Služba k opatrování pomocných prací	Zajistiti: zaznamenání a rozdělení dobrovolných spolupracovníků, kteří chtějí sloužiti celku; atd.
Dopravní služba	Zajistiti: opatrování dopravních prostředků potřebných jednotlivým orgánům nebo službám obrany; atd.
¹⁾ Nejsou-li v místě vojenští ohněstrůjci.	

Starosta podle prostředků, jež má k dispozici, přikáže přednostům služeb anebo soukromým osobám přidělení na různá místa, stanovená plánem POPL., a svěří jim potřebnou pravomoc nad personálem, který jim pro jejich službu dává k dispozici. Toto jmenování se provede služebním přípisem.

Technický výcvik personálu obsahuje výcvik všeobecný a zvláštní.

Všeobecný teoretický výcvik je úzce spjat s propagandou. Praktický výcvik všeobecný se týká především nošení masky a pobytu v plynové komoře. Je dáván buď přímo vojenskými osobami nebo civilními cvičiteli od vojáků vycvičenými.

Zvláštní technický i teoretický výcvik koná každá příslušná skupina služby podle potřeby za přispění vojenské správy.

Společná všeobecná cvičení všech služeb POPL. jsou vyvrcholením výchovy obyvatelstva a výcviku osob vedoucích.

4. Opatření, týkající se materiálu POPL. v obcích. Jsou to:

Pro vlastní vedení pasivní obrany: upravení existující telefonní sítě pro potřebu POPL.: zřízení sklepních krytů odolných proti plynům a vhodných i pro něko-

likahodinový pobyt, v obecních budovách; pořízení různých náramenních označení pro příslušné služby POPL.

Pro hláskou službu: opatření potřebného materiálu (naslouchacích aparátů, dalekohledů a j.).

Pro poplachovou službu: umístění zvukových signálních přístrojů.

Pro zhasení světel: upravení veřejného osvětlovacího zařízení; uložení prostředků k zařízení světelných zdrojů ve vhodných skladištích atd. atd.

Dále městská správa:

a) musí se příslušným technickým opatřením snažit o to, aby byl zasažením co možná nejméně ohrožen chod městských veřejných služeb (voda, plyn, elektrické světlo);

b) provést instalaci zvláštních zařízení, která by umožnila desinfekci městské vody po bombardování otravnými pumami.

5. Pořadí naléhavosti při provádění se stanoví podle potřeby a místních okolností. Práce stanovené plánem budou ovšem prováděny postupně, na příklad takto:

1. organizace poplašných zařízení o zhasení světel;
2. zmenšení zranitelnosti rozptýlením a stažením různých ústavů a j. vzad;
3. organizace služeb všeobecného významu (hasičství, zdravotní služba a j.);
4. opatření krytů, náradí a j.

6. Vnitřní zařízení — preventivní disperse (rozptýlení).

Zároveň s opatřeními, týkajícími se vlastní pasivní obrany budou ministerstva, obecní správy a průmyslníci zajistě pamatovati vždy, kdykoliv půjde o vnitřní zařízení nebo zdokonalení v jejich zájmových oblastech, na potřeby pasivní obrany.

Proto je třeba: podporovati stavby nebo dávatí podnět k stavbám, které poskytují jistou záruku nebo jsou k užítu POPL.; povzbuzovati používání materiálu odolného proti ohni; při stavbě nových vodovodů, plynových vedení a pod. pamatovati na potřeby POPL.; vyhnouti se přílišnému soustřeďování služeb a závodů v místech, jež by mohla býti ohrožena.

7. Všeobecné problémy pasivní ochrany.

A. Problém právní.

Úřady, které se POPL. zabývají, musí její provedení zajistiti právě tím, že všechny úkoly, které ukládají, uloží v mezích platných zákonů jako povinnost všem obyvatelům.

Nařízení pro obyvatelstvo jsou uveřejňována ve formě župních aneb obecních výnosů (použitím zákona z 4/IV 1884). Jiná nařízení, týkající se všeobecné bezpečnosti, jsou vydávána policejními orgány jako policejní nařízení.

Pro pochopení buď vždy v čele nařízení uveden účel, dokazující, že se věc děje v prospěchu celku. Neuposlechnutí nařízení buď doprovázeno trestními sankcemi (podle čl. 471, § 15 trestního zákona).

B. Problém personálu.

Personál, který je starostovi nebo vedoucím různých služeb k dispozici, je buď stálý, podléhající jim již za normální činnosti, nebo pomocný, který za nynějších okolností pracuje většinou dobrovolně a zdarma.

Tento personál musí vyhovovati jistým podmínkám (podle způsobu zaměstnání) jak fysickým, tak i technickým. K jeho prozkoumání s těchto hledisk je starostům na pomoc obecní policejní a zdravotní personál.

C. Problém finanční.

Opatření, o nichž bylo shora promluveno, se dějí na náklad státu, obcí neb jednotlivců, a to buď každého zvlášť anebo ve formě částešného podílu každého z nich.

V zásadě hradí stát výdaje za opatrování, udržování a ukládání materiálu POPL., potřebného veřejné správě a velkým službám veřejnosti.

Tytéž výdaje připadají na náklad obcí neb jednotlivců, jsou-li dotčena opatření užitečná již v míru (na př. masky proti plynům, jichž používají hasiči nebo dělníci v továrnách, úpravy telefonní sítě a j.).

Na náklad jednotlivců jde vše, co slouží individuální obraně.

D. Propagace a výcvik.

Již za míru třeba obyvatelstvu dáti minimum výcviku. Veřejnost nutno informovati vhodnou propagací. Největším nebezpečím při nebezpečí jest panika. Nejlepším propagačním prostředkem jsou všeobecná cvičení, o nichž byla dříve zmínka.

Účelu možno prospěti též veřejnými přednáškami, filmem, brožurami a veřejným tiskem. „Nejvyššímu výboru pasivní obrany“ přísluší, aby metodickou činností usměrnil tuto výchovnou činnost k jednotnosti názorů. Stane se tak směrnicemi ministra vnitra pro prefekty, kde bude stanoveno, v kterých věcech a v jakém rozsahu třeba prováděti výchovu a propagaci.

V obcích postupují starostové podle pokynů nadřízených autorit, ovšem vždy způsobem odpovídajícím místním okolnostem, intelektuální výši obyvatelstva a p.

Výcvik bude obsahovati část teoretickou a praktickou a bude uspořádán podle místních poměrů; způsob a provedení je ponecháno iniciativě městské správy.

V tomto co možná nejstručnějším popise zajímavé francouzské instrukce bylo možno zmíniti se jen o věcech nejdůležitějších, aby vynikly hlavní linie a tendence POPL., jak je organisována ve Francii. K úplnému seznání věci je ovšem třeba studovati důkladně předpis sám v originále. (Příště dále.)

Z cizích revuí.

LUFTWACHT, ročník 1932, číslo 5. a 6. (květen a červen).

5. číslo.

A. Kirchner: Odzbrojovací konference (pokračování z předchozích čísel).

Italský návrh požaduje v podstatě a především, aby se zrušilo bomb. letectvo a vzducholodi a zamezilo větší doplňování dosavadního letectva, než je odůvodněno náhradou běžných ztrát, jakož i zamezilo se hromadění větších zásob, než je 25% pro voj. výcvik a 50% záloh motorů, a konečně aby se zakázalo i rozmnožování civilního letectví nad určitou mez. Souhlasí s kontrolou civ. letectví, neobjasňuje však její způsob. Dále pak jsou rozvedeny doplňkové návrhy Francie.

Autor se staví proti tvrzení, že je snadné použití civilních letounů pro voj. účely.

R. S.: Novější vojenské letouny.

„Bitevní několikamístník“ (Kampfmehrsitzer) je jako zvláštní druh voj. letectva znám vlastně jen ve Francii, kde je nazýván „multiplace de combat“. Podle technických znaků mohl by se zařaditi do všeobecně známějšího druhu „lehký bombardovací letoun“.

Užití tohoto „multiplace de combat“ vyplývá z pojetí (zastávaného většinou ve Francii) letecké bitvy v rámci celkových, tedy pozemních operací.

Toto pojetí vede arci k myšlence, utvořiti pro boj ve vzduchu zvlášť způsobilý letoun, jakýsi „vzdušný křižník“ anebo „tank“. Letoun takového druhu má sloužiti bojovou hodnotu stíhače a bombardéra především v tak silnou taktickou de-